

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Præste-Frihed i Folke-Kirken

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 4. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1859_1245-txt-shoot-idm229.pdf (tilgået 22. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Hvad derimod er meget urimeligt, ligesaa latterligt som sørgeligt, det er, naar ogsaa Præster og Skriftkloge, som bekiender sig til *den Tro*, at de hverken er eller maa ville være Troens og Samvittighedens Herrer, men Guds og Menighedens *Tjenere* for *Sandheds* Skyld, og at vi, hvem der saa end blev Lovgivere i Folke-Kirken, aldrig kunde eller vilde *føre anden Lærdom* eller fremme en *anden Gudsdyrkelse* end den, der efter *vores egen Overbeviisning* er den *sande*; naar ogsaa de fraraader sig modsætter sig Lærdommens og Gudsdyrkelsens *Frihed* i Folke-Kirken, ja, erklærer endog stundum, at i en saadan *confessionsløs* (bekiendelsesfri) Kirke kunde de *ikke* med *frelst* Samvittighed være *Lærere*. Dette, at de nok med *frelst* Samvittighed kan være *Lærere* og *Sandheds-Vidner* i en tvungen *Stats-Kirke*, hvor de har gjort Eed paa at *føre* en vis bestemt *Lær dom*, og lønnes for at *gøre* det, men kan ikke med *frelst* Samvittighed være *Lærere* i en fri Folke-Kirke, hvor de kun lønnes for at *lære* og *virke* efter deres egen bedste *Overbeviisning*, det er jo dog saa bagvendt, saa meningsløst og selvmodsigende, at man maa undres over, at nogen betænksom, endsige nogen oplyst Mand kan faae det over sine *Læber*. Allermindst skulde man tænke, det var mueligt nu i *Danmark*, hvor vi alle veed, at selv længe før den *tvungne Stats-Kirke* blev ved *Religions-Friheden* og *Sognebaandets Løsning* erklæret for en *fri Folke-Kirke*, var den i Henseende til *Tro* og *Lærdom* aldeles *opløst*, saa den i det Hele end *ikke* havde *Skin* af nogen *fælles Bekiendelse*, endsige af den *Bekiendelse*, som *Kirkeloven krævede*, der meget mere, som mit Exempel klarlig viser, var *hartad udelukt*, saa man skulde dog tænke, at vi bedre kunde være *Lærere* i en *confessionsløs* Folke-Kirke, hvori *vores Bekiendelse* havde samme *Frihed*, som enhver anden, end i en i Virkeligheden ligesaa *confessionsløs Stats-Kirke*, hvori *vores Bekiendelse* vel efter Bogstaven havde *Eneret*, men i Virkeligheden ene savnede den *Frihed*, de *modsatte* *Bekiendelser* havde. Saamange, som har den uforanderlige *christne Bekiendelse* tilfælles med mig, maa dog kunne forstaae, at om vi end havde de lyseste Udsigter til, at *vores Bekiendelse* baade blev den eneste *lovlige* i Folke-Kirken, og blev *virkelig* igien hele Folke-Kirken paatvunget, saa vilde vi dog hverken have mindste rimeligt Haab om, at det kunde vare, eller have mindste aandelig Vinding eller christelig Glæde af det *falske* og tomme *Skin*, som enhver aftvunget eller paatvunget *Bekiendelse* er, men vilde tvertimod kun have uberegnelig aandeligt Tab og hjertelig Bedrøvelse deraf, da *vort* christelige Vidnesbyrd derved blev langt mindre troværdigt og Guds Gierning i Menigheden langt mindre kiendelig, og, var vi selv Skyld i, at dette *Gøgleri* med christeligt *Skin* blev fornyet, da vilde vi i Tilgift have et *Samvittigheds-Nag*, der berøvede os al Frimodighed til Embeds-Gierningen. Naar derfor selv mine christne Venner mellem Præsterne siger: vi har nu, da *Sognebaandet er løst*, Udøsig til al den *Frihed*, som vi behøver, og, skiøndt vi ikke har synderligt imod, at ogsaa de *Andre* faaer den *Frihed*, de trænger til, saa seer vi dog ingen Grund til at *gøre* os Livet surt for at skaffe dem den *Frihed*, som Staten neppe vil give dem, og som de end ikke selv synes at savne eller begiære; da er det ikke blot saa ukiærlig og ufolkelig, men ogsaa saa uchristelig tænkt og sagt, at om jeg ogsaa skulde komme til at staae ligesaa ene 1860, som jeg stod 1810, saa maatte jeg dog uden al Forbeholdenhed udtale denne min fulde og faste *Overbeviisning* i de tydeligste og meest utvetydige Ord, jeg kan finde og sammenføie. Jo ældre jeg nemlig bliver, des klarere staaer det for mig, at mit *christelige Ærinde* i min Kreds er ret egenlig af yderste Evne at klare det baade for Venner og Fiender, at den *sande Christendom*, langtfra at staae i Forbund med *nogensomhelst* aandelig Trældom og Samvittigheds-Tvang, eller med *nogetsomhelst* Hykleri, Dølgemaal eller Skuespilvæsen, ikke blot kan *taale* al *menneskelig Frihed* saavel som al menneskelig Oplysning, men *kræver dem*, og kan kun trives, kan kun virke med sin fulde Kraft og sees i sin Glands, hvor dens *Fiender* har samme *Frihed*, som den, til at *gøre* sig *aandelig* gjældende.